

Dr. Matolcsy György úrnak
Miniszter
Gazdasági Minisztérium

Tisztelt Miniszter Úr!

A Széchenyi tervvel kapcsolatos észrevételeimet szeretném ezúton szíves tudomására hozni.

1.) Az egész tervet átszövi egy divatos félreértés: hogy **az információ erőforrás**.

Az információ olyan, mint mindig is volt, egy rendszer bemenetei és kimenetei. Az erőforrás pedig a rendszer maga és nem annak bemenetei, kimenetei, azaz az információ. Az információ tekinthető eszköznek, de erőforrásnak talán akkor, ha visszaélnék vele, elzárják, torzítják. Az információ feltételezi a szabadságot, az egyenlő hozzáférhetőséget, a csorbítatlanságot.

2.) A másik súlyos tévedés egyenesen következik az előzőből: **az információs társadalom jövő!**

Micsoda maszlag!

Az információ nem társadalomalakító faktor.

Az emberiség történelmében a gazdasági, politikai viszonyok alapvető meghatározó elemei a tulajdonformák. Kezdetben, az állatok birtoklása vezetett a pásztor társadalom kialakulásához. Majd az ember, mint tulajdon tárgya a rabszolgaság jellemzője volt. A termőföld birtoklása volt a feudális társadalom alapja. A tőke tulajdonlása a kapitalizmus lényege volt.

A legfiatalabb tulajdonforma a szellemi tulajdon, a „Velencei dekrétum” bevezetése (1474) a születésnapja. A szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogok (szabadalom, szerzői jog, védjegyjog stb.) a mi életünkben épültek be az országok jogrendjébe.

A Föld lakóinak száma exponenciálisan nő, a bolygónk által rendelkezésre álló javak pedig egyre csökkennek. Az ellátás csak a teremtés révén lehetséges. Ebből következik, hogy a jövőben a meghatározó tulajdonforma a szellemi tulajdon lesz.

A teremtő ember a feltaláló és az alkotóművész. Amit ők létrehoznak az a találmány és a műalkotás, amelyre a szellemi tulajdon vonatkozik. A következő évezredben a kapitalista társadalomból kialakuló új társadalmi forma a szellemi tulajdon társadalma lesz.

A szellemi tulajdon egyik legfontosabb tulajdonsága az, hogy magántulajdon és köztulajdon ötvözete. Ugyan is egy szabadalommal védett találmánnyal kapcsolatosak a feltalálójának személyi jogai, és a szabadalmazásának jogai az alkalmazáshoz (vagyon értékű jogok) magántulajdon jellegűek. A kötelezően nyilvánosságra hozott technikai információ közkinccs. Egy szerzői joggal védett műalkotás esetén a magán tulajdonjogok a többszörözésre vonatkoznak, a mű tartalmi része azonban köztulajdon. Így az elkövetkező korban, a szellemi tulajdon társadalma korában a meghatározó tulajdon jelege eleve tartalmazza a köztulajdont.

Itt érdemes három rövid kitérő megjegyzést tenni.

Az első.

A kollektív társadalmat (kommunizmus, szocializmus) az utópisták, mint Owen, a diktátorok mint Lenin-Sztálin és követőik kisajátítással, államosítással akarták megvalósítani. Ezek a kísérletek sorra elbuktak, mert a jellemző tulajdonformák még alig tartalmaztak kollektív elemeket. Azzal, hogy a tulajdont államosították, az még nem vált közkinccsé. Maradt az államfeudalizmus, az államkapitalizmus. A társadalmi formákat bevezetni nem lehet, hanem azok a megfelelő körülmények esetén maguk alakulnak ki.

Ahogy növekszik a jövőben a szellemi tulajdon jelentősége, úgy válik egyre kollektívabb jellegűvé a társadalom.

A második.

A média állandóan hangoztatja, hogy az információs társadalom felé megy az emberiség. Ez tévedés. Csak olyan értelemben létezik „információs társadalom” mint ahogy „könyvnyomtatás társadalma” „autós társadalom” stb. Az információ, a komputer, az Internet stb. nem társadalomszervező fogalmak, hanem nagyon fontos eszközök csupán.

Végül a harmadik megjegyzés.

A szellemi tulajdon társadalma kialakulásának vannak elősegítő és gátló tényezők.

Leghatékonyabb elősegítője maga a szükséglet új műszaki megoldásokra és új művekre. A szellemi tulajdonra vonatkozó egységes jogrend kialakításával, és gondozásával a WIPO az emberiség jövőjének egyik legjelentősebb előkészítője. A feltalálók, művészek világméretű megszerveződése az alkotó ember társadalmi szerepének növekedését mutatja.

A legfontosabb gátló tényező a maradiság. A legtöbb nagy monopólium „innovációja” megfojtja a független feltalálókat, független alkotó művészeket lényegében ezek a globális képződmények ezért is maradiak. Az államok egy része nem ismerte fel, hogy az alkotó embert, a feltalálót és az alkotó művészt állami eszközökkel támogatni kell a jövőnk érdekében.

Remélem meggyőző volt érvelésem. A szellemi tulajdon társadalma kialakulása felé megy az emberiség.

Tisztelt Miniszter úr!

Az Önök Széchenyi-tervében például az a szó hogy **találmány** vagy **feltaláló** nem is szerepel. Nagy kár!

Az innováció szó minden oldalon előfordul. Az a fogalom, amely Ganz Ábrahám, az Edison, Szilárd Leó korában nem létezett. Azaz pontosabban mindig is egy vállalkozás legtitkosabb belügye volt. Az innováció sikamlós fogalom. Az invenció, a találmány viszont objektív, a világ törvényei szerint egyformán értelmezik mindenhol.

Csak hogy félnek tőle. Mert ahhoz, hogy találmány legyen valami, nem elég csak mondani, hogy itt van ezt „innováltam”, hanem olyat kell alkotni, amiről a Föld illetékes hatóságai mondják, hogy „kalaposinas” azaz abszolút új és meglepő műszaki alkotás!

Szívesen írnék Önöknek egy olyan változatot, amely talán nem füstbement lenne.

Kicsit fennköltebb, amolyan nemzetemelő, mintha a jó öreg Stefi fogalmazta volna. De mégis filozófiailag megalapozott és modern.

Mert félek tőle, hogy ez a hosszasan ömlengő tervezet, a maga tévedéseivel és földhözragadt, divatos céljaival az autópályától a kisvállalkozásokon át a légi régióig (amik nekem a múltbéli szemináriumaink mondókaival rímelnék), úgy fog járni.

Persze lehet, hogy e levellel elintéztem, hogy Önöknek nem kell majd dolgoznom. Akkor meg talán jobban jártam.

Budapest, 2000. július 30.

Tisztelettel üdvözl:

Dr. Vedres András MAFE főtitkár